

Tekoälyllä tehoa vastuullisuuteen - generatiivinen tekoäly vastuullisuusraportoinnissa tukena

Kirjoittajat: Marita Valkonen ja Mikko Vesterinen, toimittanut Kirsi Knuuttila

Jyväskylän ammattikorkeakoulun toteuttamassa ja Euroopan unionin osarahoittamassa VAHVA-hankkeessa pyrittiin kehittämään toimintamalleja yritysten vastuullisuusraportointikyvykkyuden vahvistamiseksi. Toimintamalleja kokeiltiin kaikkiaan kahdeksaa erilaista, joista seitsemän päätyi varsinaiseksi toimintamalliksi.

Yksi kehitetyistä toimintamalleista oli työpajat, joissa käsiteltiin sitä, miten generatiivista tekoälyä voi hyödyntää vastuullisuusraportointitiedon käsittelyssä, tekstien luonnostelussa ja vastuullisuuteen liittyvän viestinnän kehittämiseen. VAHVA-hankkeessa tätä mahdollisuutta lähestyttiin käytännönläheisesti järjestämällä kaksi työpajaa, joissa vastuullisuusraportointi toimi tekoälyn käytön harjoitteluympäristönä.

Kehittämistyöpajat

Kahteen maaliskuussa 2026 toteutettuun työpajaan osallistui yhteensä kymmenen henkilöä teollisuusyrityksistä, muilta toimialoilta sekä yrityskehityksen parista. Työpajojen tavoitteena oli lisätä osallistujien ymmärrystä generatiivisesta tekoälystä ja sen hyödyntämisestä vastuullisuusraportointiin liittyvässä työssä.

**Euroopan unionin
osarahoittama**

Elinvoimakeskus

jamk

Jyväskylän
ammattikorkeakoulu

Työpajoissa keskityttiin erityisesti generatiivisen tekoälyn toimintaperiaatteisiin, mahdollisuuksiin, rajoitteisiin, riskeihin ja tietosuojaan. Osallistujat pääsivät tutustumaan suurten kielimallien toimintaan sekä harjoittelemaan tekoälyn käyttöä käytännön esimerkkien, harjoitustehtävien ja keskustelujen avulla. Samalla perehdyttiin siihen, miten tehokkaita kehoitteita eli promptteja laaditaan ja miten tekoälyn tuottamia vastauksia arvioidaan kriittisesti.

Vastuullisuusraportointi toimi työpajoissa ennen kaikkea käytännön sovelluskontekstina. Taavoitteena ei ollut opettaa raportointivaatimuksia tai raportointikehyksiä, vaan havainnollistaa, miten tekoälyä voidaan hyödyntää esimerkiksi vastuullisuustiedon jäsentämisessä, tekstien ideoinnissa ja luonnostelussa. Näin osallistujat saivat konkreettisen kuvan siitä, millaisiin tehtäviin tekoäly soveltuu hyvin ja missä tilanteissa sen käyttö vaatii erityistä harkintaa.

Hyödyt osallistuneille yrityksille

Toimintamallin vahvuutena oli käytännönläheisyys ja matala osallistumiskynnys. Sisällöt rakennettiin niin, että myös tekoälyn käytön alkuvaiheessa olevat yritykset pystyivät osallistumaan ja kokeilemaan työkaluja omista lähtökohdistaan käsin. Tekoälyä ei tarkasteltu teknologiana itsessään, vaan työkaluna, jonka käyttöön liittyy sekä mahdollisuuksia että vastuuta.

Työpajojen aikana korostettiin erityisesti tietosuoja, luottamuksellisen tiedon käsittelyä ja sitä, että tekoälyn tuottamaa sisältöä on aina arvioitava kriittisesti. Osallistujat saivat valmiuksia tunnistaa tekoälyn vahvuuksia ja heikkouksia sekä ymmärtää, miksi ihmisen asiantuntemus on jatkossakin keskeisessä roolissa vastuullisuuteen liittyvässä työssä.

Lyhyellä aikavälillä työpajat lisäsivät osallistujien osaamista ja rohkaisivat kokeilemaan generatiivista tekoälyä omassa työssä. Pitkällä aikavälillä vastaava toimintamalli voi tukea pk-yrityksiä vastuullisuustiedon käsittelyssä, raportointiin liittyvien tekstien valmistelussa sekä arvoketjujen kasvaviin vastuullisuustietopyyntöihin vastaamisessa.

Toimintamallin hyödynnettävyys jatkossa

Toimintamalli on helposti toistettavissa myös muilla toimialoilla ja alueilla. Sitä voidaan hyödyntää osana yrityskehityspalveluja, digivalmennuksia, vastuullisuusvalmennuksia ja pk-yritysten neuvontaa. Toteutus edellyttää perustietoa generatiivisesta tekoälystä, ymmärrystä tietosuojaan ja riskeihin liittyvistä kysymyksistä sekä käytännönläheisiä harjoituksia ja esimerkkejä.

Vaikka tekoäly voi merkittävästi tehostaa tiedon käsittelyä ja tekstityötä, se ei korvaa vastuullisuusraportoinnin asiantuntijaosaamista, laskentaa eikä raportointivaatimusten tulkintaa. Sen sijaan oikein käytettynä se voi toimia arvokkaana tukena yritysten vastuullisuustyössä ja osaamisen kehittämisessä.

Mikä on VAHVA-hanke?

Euroopan unionin osarahoittama VAHVA - Vastuullisuusraportoinnilla vahvaan ja kestävään kasvuun Keski-Suomessa -hankkeen tavoitteena oli vahvistaa pk-yritysten vastuullisuutta ja vastuullisuusraportointikyvykkyyttä. Se oli Euroopan Unionin osarahoittama ja sen toteutti Jyväskylän ammattikorkeakoulu yhteistyössä keskisuomalaisten elinkeinotoimijoiden kanssa.

Lisää tietoa hankkeesta ja tuloksista: [VAHVA - Vastuullisuusraportoinnilla vahvaan ja kestävään kasvuun Keski-Suomessa | Jamk](#)